

Проект фінансується Європейським Союзом

Проект впроваджується Міжнародною благодійною організацією «Екологія – Право – Людина» у партнерстві з Громадською організацією «Екологічні ініціативи»

ПОПЕРЕДЖЕННЯ УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ

Зміст публікації є виключною відповідальністю МБО «Екологія–Право–Людина» і жодним чином не може вважатися таким, що відображає погляди Європейського Союзу.

Попередження утворення відходів

Чи знаєте ви, які підходи до управління відходами застосовуються в Європейському Союзі? Основні кроки в порядку їх бажанності та безпечності для довкілля відображені в ієрархії поводження з відходами, що міститься в Директиві ЄС про відходи від 19.11.2008р.. Вона виглядає так:

- ✚ запобігання,
- ✚ підготовка до повторного використання,
- ✚ переробка,
- ✚ інша утилізація, така як відновлення енергії
- ✚ ліквідація (захоронення) відходів.

Чому важливі ці кроки: чим ефективнішим будуть перші три кроки поводження із відходами, тим менше відходів буде спалюватися і попадати на сміттєзвалище. Тому, політика держави та окремих населених пунктів в сфері відходів має рівномірно охоплювати всі рівні ієрархії, а не зосереджуватися на останньому рівні.

Дуже мало людей на сьогодні замислюються над тим, яку кількість відходів ми продукуємо щодня і куди вони попадають після того, як ми їх викидаємо. А ще менше задумуються над тим, як можна цю кількість відходів зменшити. Такі кроки не потребують великих затрат матеріальних чи часових,

просто треба частіше задумуватися над своєю поведінкою та споживацькими звичками.

Фото із сайту: <http://robgreenfield.tv/trashme/>

Як ми бачимо, сьогодні в Україні 95% відходів попадають на сміттєзвалища і продовжують своє життя там, забруднюючи воду, ґрунти та повітря, шкодячи нашому здоров'ю. Сміттєзвалища продовжують захоплювати все більші і більші території, і сміття все більше захоплює життєвий простір людини. Однак причиною появи цих відходів є сама людина. Тому одним із завдань, яке стоїть перед свідомими громадянами та бізнесом – як зменшити кількість відходів, що попадають на сміттєзвалище. Європейський досвід радить нам: запобігайте!

Попередження утворення відходів є найпростішим та найбажанішим способом управління відходами. Саме запобігання утворення відходів стоїть на самому верхньому рівні ієрархії поводження з відходами. Директива ЄС про відходи говорить про те, що запобігання утворенню відходів може відбуватися шляхом: зменшення кількості відходів, зменшення несприятливого впливу відходів на довкілля та здоров'я людини або ж зменшення вмісту шкідливих речовин у матеріалах та продуктах. Вказана Директива вимагає від держав розроблення та прийняття Національної програми запобіганню утворенню відходів яка має містити цілі із запобігання утворенню відходів, заходи із запобігання, їх кількісні та якісні критерії.

На рівні держави про необхідність запобігання говорить Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року. Для цього заплановано створення мережі центрів запровадження більш чистих виробництв (технологій)

для мінімізації обсягів утворення відходів, прийняття нормативно-правових актів щодо запровадження екодизайну товарів для споживання, які довше функціонуватимуть та будуть більш пристосованими до повторного використання чи утилізації, у тому числі шляхом перероблення, зменшення обсягів використання первинної сировини. Держава може запровадити і економічні механізми, що будуть стимулювати зменшення кількості утворюваних відходів, наприклад податок чи заборону на виробництво поліетиленових пакетиків, пластикових одноразових ємностей та посуду, стимулювання екологічно чистого упакування для споживчих товарів, фінансову підтримку інноваційним розробкам в сфері дизайну продукції, упакування тощо.

Проте, не чекаючи рішучих дій з боку держави, громадяни та бізнес можуть вживати заходів з метою економії ресурсів, повторного використання речей, зменшення обсягів споживання тощо. Наприклад, територіальні громади можуть активно працювати в напрямку розробки стратегій та планів запобігання утворення відходів, залучати екологічно свідомий бізнес до роботи в цьому напрямку. А допоки бізнес не почне над цим задумуватися, людський вибір продуктів та послуг буде залежати лише від екологічної свідомості споживачів. Так, споживачі можуть віддавати перевагу продуктам у скляній та іншій тарі, яка підлягає переробці чи повторному використанню, не брати одноразові поліетиленові пакети на будь-які товари, а використовувати паперові пакети, екосумки, купувати батарейки, які можна перезарядити, у разі оновлення техніки віддавати свою людям, які того потребують тощо.

Тому, щоб успішним було запобігання утворення відходів, про це повинні думати всі – від конкретної людини до чиновника у столиці, та директора заводу, і зробити хоч один крок щоб наша Україні ставала чистішою, а її жителі – більш здоровими.

Наші контакти:

Ольга Мелень-Забрамна, керівник юридичного відділу ЕПЛ

+380 32 225 76 82

office@epi.org.ua